

knfbLeser Mobil

og

kLeser Mobil

Brukerveiledning

Copyright © 2008

K-NFB Reading Technology, Inc.

www.knfbReader.eu

Alle rettigheter forbeholdt.

Andre firmanavn og produkter er varemerker
eller registrerte varemerker fra de respektive selskapene.

RL121708/S2

Oversatt av Sensotec NV

INNHOLDSFORTEGNELSE

AVSNITT 1: INNLEDNING.	5
AVSNITT 2: TERMINOLOGI BRUKT I FORELIGGENDE VEILEDNING.	5
AVSNITT 3: OPPLÆRING I LESERENS POWERENHET.	6
3.1 HVA LESEREN KAN GJØRE:	6
3.2 HVA LESEREN IKKE KAN GJØRE:	6
3.3 FAKTORER SOM PÅVIRKER NØYAKTIGHET:	7
3.4 LÆR Å SIKTE MED LESEREN DIN:	8
3.5 FÅ HJELP:	8
AVSNITT 4: TASTER ETTER PlassERING.	9
4.1 TELEFONENS POWERKNAPP:	9
4.2 OM DET NUMERISKE (TELEFON) TASTATURET:	9
4.3 NUMERISK (TELEFON) TASTATUR:	9
4.4 KAMERAKNAPP:	10
4.5 KONTROLLKNAPPENE PÅ HØYRE SIDE:	10
AVSNITT 5: TASTER ETTER FUNKSJON.	10
5.1 TELEFONENS POWERKNAPP:	11
5.2 OM DET NUMERISKE (TELEFON) TASTATURET:	11
5.3 NUMERISK (TELEFON) TASTATUR:	11
5.4 MOBILE LESER TELEFONENS KAMERAKNAPP:	12
5.5 KONTROLLKNAPPENE PÅ HØYRE SIDE:	12
AVSNITT 6: FØRSTEGANGSBRUK.	12
6.1 FORBEREDELSE:	12
6.2 REGISTRERING:	13
6.3 VALG AV PRODUKT:	13
6.4 SLUTTBRUKER LISSENSAVTALE:	14
6.5 PROGRAMVAREAKTIVERING:	14
6.6 STARTE PÅ KLARMELDINGEN:	14
AVSNITT 7: LESERKOMMANDOER.	15
7.1 START LESEREN FRA TELEFONENS ÅPNINGSSKJERM:	15
7.2 STOPPER LESEREN FRA Å GÅ TILBAKE TIL TELEFONENS ÅPNINGSSKJERM:	15
7.3 FÅ HJELP:	15
7.4 TA ET BILDE OG LESE:	16
7.5 ANNULLERE BILDEBEHANDLING:	16
7.6 ANNULLERE LESING FOR Å GÅ TILBAKE TIL KLARMELDINGEN:	16
7.7 NAVIGERE GJENNOM TEKST:	16
7.8 IDENTIFISERE AMERIKANSK VALUTA (KUN KNFBLESER MOBIL):	17
7.9 GJENBEHANDLE ET BILDE I ET ANNET LESEFORMAT:	17
7.10 LAGRE FANGEDE TEKST- OG BILDEFILER:	17
7.11 HENTE LAGREDE FILER:	17
7.12 SLETTE LAGREDE DOKUMENTER OG BILDEFILER:	18
7.13 ENDRE INNSTILLINGER:	18
7.14 FANGE OG LESE DOKUMENTER MED FLERE SIDER:	19
7.15 ENDRE AUTOMATISK FILLAGRING:	19
7.16 ENDRE TIDSRAMME FOR AUTOMATISK NEDLEGGE:	20
7.17 ENDRE TIL ANNET TILGJENGELIG SPRÅK:	20
7.18 ENDRE TIL ANNEN TILGJENGELIG STEMME:	20
7.19 ENDRE LESEHASTIGHET:	21
7.20 ENDRE LYDSTYRKE:	21

7.21	ENDRE INNSTILLINGER FOR TEKSTNAVIGERING:	21
7.22	ENDRE SKJERMINNSTILLINGER:	22
7.23	ENDRE ORIENTASJON FOR SKJERM OG RULLEKNAPP (SE AVSNITT 8.10):.....	22
7.24	ENDRE INNSTILLINGER FOR KAMERABLITS:	23
7.25	LAGRE INNSTILLINGER I SEKUNDÆRMINNET:	23
7.26	HENTE INNSTILLINGER FRA SEKUNDÆRMINNET:	23
7.27	GJENOPPRETTE STANDARDINNSTILLINGER FRA FABRIKKEN:.....	23
7.28	AKTIVER TILLEGGSPAKKE:.....	23
7.29	OPPNÅ SEKUNDÆRMINNESTATUS OG ANNEN SYSTEMINFORMASJON:	24
7.30	OVERSETT ET DOKUMENT:	24
AVSNITT 8: FANGE OG LESE EN TEKST.		24
8.1	ORDNE PLASSTILGJENGELIGHET OG MATERIAL:	24
8.2	OPPSTILLING AV BILDET:.....	24
8.3	OPPNÅ EN SYNSFELTSRAPPORT (KUN KNFBLESER MOBIL):.....	25
8.4	BRUK KAMERASØKEREN TIL Å SE MÅLEDOKUMENTET PÅ SKJERMEN:	25
8.5	TA BILDET:	26
8.6	LESE DEN AUDIELLE OG VISUELLE TEKSTEN:	26
8.7	TEKSTNAVIGERING:.....	26
8.8	LAGRE TEKST:	26
8.9	ENDRE FREMSTILLING AV FORMAT:	26
8.10	ENDRE ORIENTASJON FOR SKJERM OG RULLEKNAPP:	27
AVSNITT 9: GJENKJENNE OG ORGANISERE DOLLAR (KUN KNFBLESER MOBIL)...		27
9.1	OPPNÅELSE AV PÅLYDENDE:	27
9.2	OPPNÅELSE AV KVITTERINGSORIENTERING:.....	28
AVSNITT 10: PRAKTISKE RÅD.....		28
10.1	BRUK AV TRENINGSSIDEN:	28
10.2	BRUK AV SYNSFELTSRAPPORTEN FOR OPPLÆRING (KUN KNFBLESER MOBIL):	29
10.3	OPPNÅ DET BESTE BILDE:	30
10.4	BRUK AV KAMERASØKER:.....	30
10.5	TIPS FOR OPTIMAL YTTELSE:.....	30
AVSNITT 11: HENTE LAGREDE FILER.		31
11.1	LAGRE FILER:	31
11.2	HENTE FILER:	31
11.3	OVERFØRE LAGREDE FILER:.....	31
AVSNITT 12: VEDLIKEHOLD OG OPPGRADERING AV LESEREN DIN.....		32
12.1	KAMERABLITS OG LINSE:.....	32
12.2	BESKYTTENDE TELEFONVESKE:.....	33
12.3	PROGRAMVAREOPPGRADERINGER:	33
12.4	LEGG TIL EKSTRA SPRÅK:.....	34
AVSNITT 13: BEGRENSET GARANTI.....		35

AVSNITT 1: INNLEDNING.

Velkommen til vår verden av mobil tekstgjenkjennelse og lesing gjennom vår hurtigvoksende familie bestående av banebrytende, livsendrende produkter. Denne veilederen vil hjelpe deg til å lære å bruke våre Mobil Leser programvareprodukter best kjent som kLeser Mobil eller knfbLESER Mobil, hvilke du enn har kjøpt. Programvaren er utviklet til bruk med Nokia N82 mobiltelefon. Vennligst kontakt Nokia Nseries Brukerveiledning for NokiaN82 (eller spesifikk dokumentasjon for andre programmer du kan bruke på N82) instruksjoner for å konfigurere og bruke andre egenskaper.

AVSNITT 2: TERMINOLOGI BRUKT I FORELIGGENDE VEILEDNING.

- "Tast" etterfulgt av et nummer, stjerne eller firkant, henviser til en av de 12 forhøyede tastene på det numeriske (telefon) tastaturet som sitter på telefonens frontpanel og som også brukes til å slå telefonnumre.
- "5-veis rulleknapp" er den firkantede boksen med fire forhøyede kanter som sitter over tastatur 2 på telefonens frontpanel.
- "Opp," "Ned," "Venstre," eller "Høyre," viser til en av de fire forhøyede kantene på 5-veis rulleknappen (topp, bunn, venstre, eller høyre).
- "Enter" er den firkantede fordypede delen av 5-veis rulleknappen omringet av fire forhøyede kanter.
- Med "Mobil Leser," eller "Leser," menes kLeser Mobil eller knfbLESER Mobil programvaren som er i bruk.
- "Mobile Reader Phone" er mobiltelefonen som brukes til å sette i gang Mobil Leser programvaren.
- "Trykk" betyr å trykke raskt ned og slippe (ikke holde) en tast.
- "Trykk lenge" betyr å trykke, holde inne, for så å slippe tasten.
- "Klarmelding" betyr at Mobil Leseren er klar til å ta et bilde av utskrevet tekst, inklusive amerikansk valuta, kun for knfbLESER Mobil, Leseren kan også bli brukt til å komme inn på Filutforskeren, eller utføre andre funksjoner som kamerasøk eller redegjørelse for synsfeltets lydrområde, kun for knfbLESER Mobil.

AVSNITT 3: OPPLÆRING I LESERENS POWERENHET.

Mobil Leser programvaren gjør det mulig å kunne lese de mest vanlige utskrevne dokumenter i løpet av noen sekunder etter å ha tatt et bilde. Ordet, "Mobil" betyr at du kan lese mens du er i bevegelse. Så gå ikke hjemmefra uten Mobil Leseren din. Ta den med deg og bruk den hvor enn du går.

3.1 Hva Leseren kan gjøre:

Leseren kan lese en lang rekke ulike dokumenttyper som du kanskje finner i løpet av dagen. Den egner seg svært godt til å lese utskrevne memoarer, rapporter, flyvere og virtuelt hvilke som helst annen dokumenttype skrevet ut av en personlig computer. Den vil også kunne lese profesjonelt utskrevne artikler i ulike størrelser, farger og stiler, inklusive

- Bøker,
- Ukeblader,
- De fleste restaurantmenyene,
- Utgiftsregninger,
- Utskrevne postadresser,
- Klasse eller konferansetjenester,
- Hotellregninger,
- Utskrevne regninger,
- Forretningskort,
- Noen, men ikke alle, flyselskapers boardingkort,
- Etiketter på pakket mat som viser til innhold og næringsinformasjon,
- Transittopplysninger og timeplaner,
- CD etiketter.

3.2 Hva Leseren ikke kan gjøre:

Leseren er programmert til å gjenkjenne og svare på en lang rekke ulike skriftstiler, utskriftsformater og lysbetingelser. Uansett er Leseren som datavare ikke helt så tilpasningsdyktig som menneskehjernen. Noe av utskriftsmateriale vil bli lest meget nøyaktig og med veldig høy pålitelighet, men i andre tilfeller vil det

ikke være så nøyaktig og pålitelig som forventet. Generelt sett bør du utføre prøvelesinger med Leseren på ting du ønsker å lese. Det vil hjelpe deg til å vite hva du kan forvente.

Leseren er ikke utviklet for bruk med håndskrift og symboler eller for å lese rulletekster på en skjerm. Avlesing av husholdningsbeholdere (matbokser, teposer, melkekartonger, vaskemiddelflasker, osv.) pleier å gi et blandet resultat, først og fremst fordi den skriftlige informasjonen på disse beholderne er ofte kunstnerisk fremstilt og omringet av bilder og tegninger. Leserens ferdigheter kan også vise mindre nøyaktighet under andre forhold, inklusive:

- tekst som er trykket på sylindere med forvrengte eller ufullstendige bilder (som suppebokser eller medisinflasker),
- LED og LCD skjermer (som digitale klokker, ATM-maskiner, mikrobølgeovner og mobiltelefonskjermer),
- telefontaster (inklusive mobilfontaster),
- knapper og instruksjoner på salgsautomater,
- gateskilter,
- graverte trykk (som serienumre) på maskiner,
- veldig lange utskriftstekster,
- posterte tegn som tegn på varebiler og i butikkvinduer,
- og konvensjonelle, analoge klokker,

3.3 Faktorer som påvirker nøyaktighet:

Som med menneskets synsevne, vil Leserens ytelse avhenge av ulike faktorer, blant annet:

- overflaterrefleksjon og glans,
- distanse mellom Leser og måltekst,
- tekststørrelse og variasjon,
- tekst layout,
- target-kurven,
- skrukker og krøller,
- bakgrunnsbilder og farger,
- omgivende lys,

- skygger,
- hindringer (som stropper, fingre eller halssnorer) mellom Leseren og målteksten,

Bortsett fra overskyggede bilder, kan Leseren normalt tilpasses et ordinært antall variasjoner med hver av disse faktorene. Uansett er det lurt å være påpasselig og forsøke å minske innflytelsen av hver og en av disse faktorene når du gjør deg klar til å ta et bilde.

3.4 Lær å sikte med Leseren din:

Leseren er utviklet til å være enkel slik at du bare kan sikte og fotografere, men det er lurt med litt trening til å begynne med. Bruk siden med treningsmodellen som er vedlagt Leseren (se punkt 10.1 for instruksjoner om hvordan du bruker treningsmodellen og punktene 10.2 til 10.5 for praktiske ekstratips). Trening på området for synsfeltsrapport, "view report", (kun knfbLESER Mobil) anbefales også. Det anbefales å bruke et velkjent dokument med klar utskrevet tekst på et hvitt A4 ark til de innledende treningsøktene. Plasser dokumentet på en jevn overflate med en ren, mørk bakgrunn. Den beste kontrasten oppnås ved bruk av en hvit treningside (eller den vedlagte siden) bruk en solid mørkfarget duk, helst sort og uten noen form for mønster. deretter legger du bildene dine forsiktig ned på rekke ved bruk av Synsfeltsrapporten (kun knfbLESER Mobil), eller ved bruk av søkeralternativet, du bør nå kunne oppnå meget gode resultater. Etter noe trening med å sikte inn og fotografere vil du bli oppmerksom på hvordan Leseren responderer. Du vil også være bedre forberedt til å analysere og korrigere forhold som du kan kontrollere når ytelseevnen ikke strekker til. Noen dager med trening og standhaftighet kan betraktelig forbedre ytelsen.

3.5 Få hjelp:

Trykk inn tast 1 for å aktivere hjelpemodusen. I denne modusen kan du lære funksjonen til alle tastene du trykker inn. Bruk hjelpemodusen for å oppnå en rask forståelse av plasseringen og hensikten med hver og en av Leser kontrollene. Trykk inn tast 1 igjen, eller trykk inn stjernetasten for å gå ut av hjelpemodus og tilbake til Klarmeldingen.

Du kan også komme inn på Brukerveiledningen fra selve Leseren ved å holde tast 1 inne for å gå inn i dokumentutforskeren (se punkt 7.3).

For hjelp til ytterlige spørsmål etter at du har lest denne veiledningen, vennligst kontakt forhandleren din for teknisk støtte. Hvis problemet ditt fremdeles ikke opphører eller spørsmålet ditt ikke blir besvart, sende en e-post anmodning om hjelp til: support@sensotec.be eller ring til Sensotec for teknisk støtte på: +32 50 40 47 47.

AVSNITT 4: TASTER ETTER PlassERING.

Dette avsnittet vil hjelpe deg til å lære tastenes plassering. Bruk det neste avsnittet til å lære tastenes funksjoner.

4.1 Telefonens powerknapp:

N82 kan slås av og på med powerknappen som sitter på telefonens øvre kant, i midten, over skjermen. For å slå telefonen av og på, trykk og hold denne knappen inne i ca. 2 sekunder.

4.2 Om det numeriske (telefon) tastaturet:

- Øvre delen av stor, flat, firkantet tast, til venstre for 5-veis rullerknapp - "Venstre valgtast".
- Øvre delen av stor, flat, firkantet tast, til høyre for 5-veis rullerknapp - "Høyre valgtast".
- Bøyd, noe ru, ytterkant, til venstre for Venstre valgtast - "Send".
- Bøyd, noe ru, ytterkant, til høyre for Høyre valgtast - "Slutt".
- Nedre delen av stor, flat, firkantet tast, til venstre for 5-veis rullerknappen i midten - "Meny".
- Midtfirkant, inklusive forhøyede kanter og fordypet midtparti - "5-veis rulleknapp".

4.3 Numerisk (telefon) tastatur:

Tast 1 - Hjelp.

Tast 2 - Filutforsker.

Tast 3 - Kameran søker

Tast 4 - Gjenbehandling av bilde i et annet leserformat (se punkt 8.9).

Tast 5 - Manuell Lagring.

Tast 6 - Oversettelse på/av (fremtidig/valgfri funksjon: kanskje ikke tilgjengelig).

Tast 7 - Lydinnstillinger.

Tast 8 - Innstillinger for tekstnavigering.

Tast 9 - Skjerminnstillinger.

Stjernetast - Annuller.

Tast 0 - Dollar leser (kun knfbLeser Mobil).

Firkanttast - Funksjonstast. I kombinasjon med andre taster fungerer den etter følgende:

- Firkant deretter 6 - Nytt dokument (brukt i Multippel sideveksling).
- Firkant deretter 9 - Brukerinnstillinger.
- Firkant deretter 0 - høre kvitteringsorientasjon for dollar (kun knfbLeser Mobil).

4.4 Kameraknapp:

Din Mobil Leser telefon har en kameraknapp som må åpnes for å kunne ta bilde (se avsnitt 8). Kameraknappen beveges lett fra lukket til åpen posisjon og er plassert rett ovenfor kameralinsen på baksiden av telefonen.

4.5 Kontrollknappene på høyre side:

Det finnes flere kontrolltaster på telefonens høyre side. Leseren bruker disse:

Lydstyrke tastene som sitter på høyre øvre kant, til høyre for skjermen. Trykk Opp for å skru opp lydstyrken og Ned for å skru ned.

AVSNITT 5: TASTER ETTER FUNKSJON.

Dette avsnittet vil hjelpe deg til å lære tastenes funksjon. Bruk det neste avsnittet til å lære tastenes navn og plassering.

5.1 Telefonens powerknapp:

N82 kan skrus på og av med powerknappen som sitter midt på telefonens øvre kant, over skjermen. For å skru telefonen av eller på, trykk inn og hold knappen i rundt to sekunder.

5.2 Om det numeriske (telefon) tastaturet:

- Venstre Valgtast - Gå inn i alternativmenyen for å endre brukerinnstillingen (ved å trykke 'Enter' på toppen av menyen), eller (ved å trykke Ned-tasten) kan du lagre eller gjenopprette innstillinger, gjeninnføre fabrikkstandarder, få informasjon om programvareversjoner og systemstatus , og gå ut av Leseren.
- Høyre Valgtast - Beste måten å gå ut av Leseren på og gå tilbake til den opprinnelige telefonskjermen.
- Send - Ta i mot et anrop mens Leseren er i bruk.
- End - Gå ut av Leseren.
- Meny - Trykk for å plassere Leseren i bakgrunnen og gå inn på en komplett liste over andre tilgjengelige programmer; trykk lenge på Meny igjen for listen over aktive programmer som kjører i bakgrunnen og trykk 'Enter' på den du ønsker.
- 5-veis rulleknapp - Naviger i gjennom og velg alternativer etter behov for å kontrollere Leser funksjonene.

5.3 Numerisk (telefon) tastatur:

Tast 1 - Trykk for å gå inn i hjelpemodus for å lære tastefunksjonene; trykk lenge for å aksessere Leser dokumentasjon (inklusive brukerveiledningen) gjennom dokumentutforskeren.

Tast 2 - Tilgang til lagrede dokumenter og billedfiler gjennom filutforskeren for å lese eller slette dem fra sekundærminnet.

Tast 3 - Trykk for å slå på kamerasøkeren og se målbilde på displayskjermen; trykk igjen for å slå av søkeren.

Tast 4 - Gjenbehandling i et annet leserformat av et tatt bilde (se punkt 8.9).

Tast 5 - Trykk én gang for å lagre en dokumentfil når Reader er satt til å lagre filer manuelt; eller trykk to ganger for å lagre både dokumentet og det opprinnelige bilde tatt av kameraet før teksten ble behandlet.

Tast 6 - Oversettelse på/av (fremtidig/valgfri funksjon: kanskje ikke tilgjengelig).

Tast 7 - Endre lesehastighet og styrke ved bruk av lydinnstillingene.

Tast 8 - Stiller inn tekstnavigeringslengde for å kontrollere forover og bakover bevegelser ved lesing og gjennomgåelse av tekst.

Tast 9 - Bruk Skjerminnstillinger til å velge størrelsen på den viste teksten eller til å annullere visningen.

Stjernetast - Annullerer alle funksjoner og returnerer til Klarmeldingen.

Tast 0 - Tar bilde av dollar og taler pålydende (kun knfbLeser Mobil).

Firkanttast - Funksjonstast. I kombinasjon med andre taster fungerer den etter følgende:

- Firkanttast deretter 6 - Lukk et dokument og start på et nytt dokument når Leseren er innstilt på multippel sideveksling.
- Firkant deretter 9 - Brukerinnstillinger: kameraflash er første tilgjengelighet.
- Firkanttast deretter 0 - høre kvitteringsorientasjon for dollar (kun knfbLeser Mobil).

5.4 Mobile Leser telefonens kameraknapp:

Åpner eller lukker linsedekselet (se avsnitt 8).

5.5 Kontrollknappene på høyre side:

Det finnes flere kontrolltaster på telefonens høyre side. Leseren bruker disse:

Lydstyrke tastene som sitter på høyre øvre kant, til høyre for skjermen. Trykk opp for å sette opp lydstyrken, eller ned for å sette den ned.

AVSNITT 6: FØRSTEGANGSBRUK.

6.1 Forberedelse:

Fire innledende steg må fullføres for å kunne bruke Leseren din. Disse stegene, bortsett fra godkjenningen av sluttbruker lisensavtalen, blir vanligvis utført av leverandøren din.

Forberedende steg for Leseren:

- Registrering,
- Produktvalg,
- godkjenning av sluttbruker lisensavtalen,
- programvareaktivering.

6.2 Registrering:

Registrering av Leseren din gir K-NFB Reading Technology, inc. opplysninger som identifiserer deg som eier av Mobile Leser produktet kjøpt av deg eller på dine vegne. Dette er veldig viktig slik at vi kan kontakte deg i fremtiden når oppdateringer eller endringer blir annonsert for Leseren din. Du kan registrere deg på www.knfbReader.eu, eller forhandleren din kan registrere deg.

Registrering krever at du gir kontaktinformasjonen din i tillegg til produktets serienummer som står på pakken som også inneholder Leserens programvare.

Leseren din må først registreres for å kunne aktivere programvaren.

6.3 Valg av produkt:

Valg av produkt er grunnleggende for at Leseren skal kunne gi den fremstillingen du ønsker.

Oppfordring om produktvalg vil dukke opp på Leseren når du starter den for første gang så sant ikke leverandøren din allerede har valgt produktet på dine vegne.

Trykk inn tast 1 på Produktvalg prompt for å velge kLeser Mobil hvis du trenger en audiovisuell leseassistanse for hjelp til sporing og behandling av ordinær trykt tekst; eller

Trykk inn tast 3 på Produktvalg meldingen for å velge knfbLeser Mobil hvis du trenger en Leser som gjenkjenner og konverterer trykt

tekst til fulltekst syntetisk tale for blinde, med mulighet for en stor synkronisert skjerm med trykt tekst for de visuelt handicappede.

Vennligst kontakt din autoriserte forhandler hvis du ønsker å endre valget av produkt.

6.4 Sluttbruker lisensavtale:

Sluttbrukerlisensen sammenfatter de vilkår og betingelser som gjelder for bruken din av Leseren. Avtalen er din personlige autorisasjon til å bruke dette produktet. Derfor må du underrette oss om din godkjenning før Leser programvaren kan tas i bruk.

Lisensavtale meldingen er den første meldingen etter produktvalget eller den første fremstilte meldingen hvis produktvalget allerede var gjort da du mottok Leseren.

Trykk inn tast 1 på Lisensavtale meldingen for å godkjenne eller trykk inn tast 3 for å avslå.

6.5 Programvareaktivering:

En programvareaktiveringsmelding vil dukke opp etter at du har godkjent lisensavtalen, så sant ikke forhandleren din allerede har fullført dette steget på dine vegne.

Hvis aktiveringsmeldingen dukker opp, kopier programvarekoden som Leseren uttaler og kontakt forhandleren din med anmodning om en egnet aktiveringskode.

Følg instruksene som uttales i aktiverings meldingen for å føre inn aktiveringskoden du fikk av din autoriserte forhandler, så bør Mobil Leser programvaren din fungere.

6.6 Starte på Klarmeldingen:

Klarmeldingen er stedet der Leseren vil begynne neste gang du starter den. "Klar" betyr at du kan ta bilder for å fange og lese tekst,

få hjelp, gå inn i filutforskeren, eller utføre alle de andre funksjonene som beskrives i denne veiledningen. Husk at kameraknappen (se avsnitt 8) må være åpen før du kan ta bilde. Hvis Leseren mislykkes i å betjene som beskrevet i dette avsnittet, vennligst kontakt din autoriserte forhandler for å bekrefte at Leseren din har blitt registrert og at programvaren har blitt aktivert.

AVSNITT 7: LESERKOMMANDOER.

7.1 Start Leseren fra telefonens åpnings skjerm:

Hvis det står "Reader" nederst til venstre på telefonskjermen, har telefonen din blitt forhåndskonfigurert til å starte opp Leseren med venstre valgtast. Hvis ikke, kan du konfigurere en snarvei ved bruk av telefonens personaliseringsalternativer:

Se i Nokia Nseries Brukerveiledning, Nokia N82 for instruksjoner om personalisering.

Du kan alltid starte Leseren på denne måten:

Trykk inn Meny, velg Programmer og trykk inn 'Enter'; velg Reader og trykk 'Enter'.

7.2 Stopper Leseren fra å gå tilbake til telefonens åpnings skjerm:

Trykk inn høyre valgtast (beste måte); eller

Trykk inn venstre valgtast, trykk deretter 'opp' etterfulgt av 'enter' for å gå ut.

7.3 Få hjelp:

Trykk inn tast 1 for å gå til hjelpemodus og trykk inn tastene for å lære de ulike funksjonene; eller

Trykk inn tast 1 lenge for å navigere i gjennom og lese denne brukerveiledningen ved bruk av dokumentutforskeren.

Trykk 'opp' eller 'ned' for å navigere i gjennom dokumentutforskerens katalog.

Trykk 'høyre' for å gå inn og lese et dokument.

Trykk 'opp' etterfulgt av 'høyre' mens dokumentet er åpent for tilgang til innholdstabell, og trykk 'opp' eller 'ned' for å gå fra avsnitt til avsnitt.

Trykk 'enter' for gå inn på et avsnitt fra innholdstabellen.

Trykk inn stjernetasten lenge for å gå ut av dokumentet eller dokumentutforskeren og gå tilbake til Klarmeldingen.

7.4 Ta et bilde og lese:

Trykk 'ned' for å ta et bilde og lese trykt tekst; eller

Trykk 'opp' for å høre en alternativ synsfelt rapport for å oppstille bilde før du trykker 'ned' (kun knfbLESER Mobil); eller

Tast 3 for Kameran søker for å se et billedeksempel av målteksten og oppstilling av bilde før 'ned' trykkes inn. Trykk tast 3 igjen eller trykk simpelthen 'ned' for å ta et bilde slik at søkeren skrur av.

7.5 Annullere billedbehandling:

Trykk stjernetast to ganger for å annullere både behandling og lesing og gå tilbake til Klarmeldingen.

7.6 Annullere lesing for å gå tilbake til klarmeldingen:

Trykk stjernetast en gang for å annullere lesing (eller to ganger hvis behandlingen ikke er avsluttet) og gå tilbake til klarmeldingen.

7.7 Navigere gjennom tekst:

Trykk 'enter' for pause eller gjenoppta tekstlesing uten å annullere; eller

Trykk 'opp' for å gå til begynnelsen av teksten; eller

Trykk 'ned' etterfulgt av 'ned' nok en gang for å gå til enden av teksten; eller

Trykk 'høyre' eller 'venstre' for å hoppe forover eller bakover i det valgte tekstsegmentet; eller

Trykk inn tast 8, etterfulgt av Høyre eller Venstre for å gå i gjennom tekstens segmentalternativer, også innstillinger.

- les per side,
- lese per paragraf,
- lese per setning,
- lese per linje,

- lese per ord,
- lese per bokstav.

7.8 Identifisere amerikansk valuta (kun knfbLeser Mobil):

Trykk 0-tasten for å ta et bilde av den amerikanske valutaen og lese pålydende.

Trykk firkanttast etterfulgt av 0-tasten for å sjekke regnskapsorienteringen.

7.9 Gjenbehandle et bilde i et annet leseformat:

Trykk inn tast 4 for å gjenbehandle et fanget foto (annet enn bilde av amerikansk valuta) for avlesing i et annet format.

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Enter for brukerinnstillinger, og Ned for valg av leseformat for å avgjøre hvilket standardformat du foretrekker til lesing. Velg fra bøker, artikler og etiketter, eller kvitteringer og memos leseformater ved å trykke 'opp' eller 'ned'

7.10 Lagre fangede tekst- og billedfiler:

Trykk inn tast 5 for å lagre en fanget tekst i en erstattelig XMT fil leselig på Leseren og en korresponderende TXT fil brukt til å overføre fanget tekst til skrivere, Braille punkter, eller andre datainnretninger; eller

Trykk inn tast 5 for å lagre dokumentfilene og en billedfil av den fangede teksten; eller

Innstill Leseren til å lagre dokumenter og billedfiler automatisk (se avsnitt 7.15 for automatiske lagringsalternativer).

7. 11 Hente lagrede filer:

Trykk inn tast 2 for at filutforskeren skal gjenopprette og lese lagrede dokumentfiler i XMT format eller gjenbehandle et allerede lagret bilde.

Trykk inn venstre tast flere ganger for å gå til rotkatalogen i filutforskeren, trykk deretter Opp eller Ned for å finne Leser dokumentene, Leser bildene eller Leser tekstfilkatalogen. Trykk Høyre for tilgang til en katalog.

Trykk Opp, og Ned for å finne mapper merket etter dato i en katalog eller for å finne filer merket med sekvensielle tall inne i hver datomappe.

Trykk Høyre for tilgang til en mappe i katalogen eller trykk Enter to ganger for å velge og deretter gå inn i mappen eller filen.

Trykk Høyre eller Venstre før du går inn i en mappe eller fil så snart denne er valgt, for å lese mappe- eller filnavnet, tegn for tegn.

Trykk stjernetast for å gå ut av dokumentutforskeren eller lukke et lagret dokument og gå tilbake til Klarmeldingen.

7.12 Slette lagrede dokumenter og billedfiler:

Trykk tast 2 for å åpne filutforskeren og følg de anvendte stegene for å hente frem lagrede dokumenter eller bilder; deretter

Trykk inn firkanttast for å slette en mappe eller fil. 7.12.2 Når mappe- eller filnavnet er fremlagt, trykk inn firkanttast nok en gang, når du blir oppfordret til det, for å bekrefte.

Trykk stjernetast for å gå ut av dokumentutforskeren og tilbake til Klarmeldingen.

7.13 Endre innstillinger:

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Enter, eller trykk inn firkanttast etterfulgt av tast 9 for å få tilgang til og endre brukerinnsstillinger.

Bruk piltastene til å navigere i innstillingene: bruk Opp eller Ned for å velge ulike verdier. Bruk Venstre eller Høyre for å navigere til en annen gruppe innstillinger. Trykk stjernetast for å gå ut av innstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

Innstillingene inkluderer:

- Kameraflash,
- Leserformat,
- Automatisk fillagring,
- Automatisk nedlegge,
- Tekstspråk,
- Hastighet,
- Talemelding,

- Lesemelding,
- Lydstyrke,
- Dokument sidevevkskling,
- Innstillinger for tekstnavigering,
- Tekstvisning,
- Orietasjon av skjerm og rulleknapp.

Lagre innstillingene i sekundærminnet som beskrevet i avsnitt 7.25, og hent frem lagrede innstillinger fra sekundærminnet som beskrevet i avsnitt 7.26.

7.14 Fange og lese dokumenter med flere sider:

Endre dokumentets sideinnstilling til flersiders;

Trykk stjernetast for å gå til Klarmeldingen og trykk Ned for å ta et bilde.

Trykk Ned for å ta neste bilde umiddelbart etter at forutgående bilde er ferdigbehandlet.

Merk: Det er ikke nødvendig å lese hele teksten fra hvert bilde som er tatt før du tar neste bilde av et flersidersdokument. Bruk 5-veis rulleknappen for å navigere gjennom og lese alle sidene i dokumentet som forblir tilgjengelig som et enkeltdokument i flersidevevksling.

Trykk inn firkanttast og deretter 6 for å tilbakestille sidevevksling til side 1 og starte et nytt dokument med neste bilde som blir tatt.

7.15 Endre automatisk fillagring:

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Enter, eller bruk firkanttast-9 snarveien, for tilgang til Brukerinnstillinger; deretter

Trykk Høyre for å finne automatisk fillagring.

Alternativer for automatisk fillagring:

- kun dokumenter,
- bilder og dokumenter,
- ingen.

Trykk stjernetast for å gå ut av innstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

7.16 Endre tidsramme for automatisk nedlegge:

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Enter, eller bruk firkanttast-9 snarveien, for tilgang til Innstillinger; deretter

Trykk Høyre for å finne auto-nedlegge.

Trykk Opp eller Ned for å gå i gjennom den automatiske tidsrammen for nedlegge som blir oppgitt i minutter. Det finnes også et "aldri" alternativ som sørger for at Leseren aldri går ut automatisk.

Trykk stjernetast for å gå ut av innstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

7.17 Endre til annet tilgjengelig språk:

Hver telefon kan ha ett eller flere ulike språk installert. Det er nødvendig å ha installert mer enn et språk for å aktivere oversettelsesfunksjonen.

7.17.1 Brukerspråk:

Brukerspråket er det som blir brukt til å oppgi systemoppfordringer, systemmeldinger (for eksempel "lavt batteri"), svarer på kommandoer, osv. Vi anbefaler at du kjøper Leseren med ditt eget språk som brukerspråk, eller med et språk du føler deg fortrolig med blant de tilgjengelige språkene. Ønsker du å endre på brukerspråket bør du henvende deg til forhandleren din.

7.17.2 Tekstspråk:

Tekstspråket er det språket dokumentet behandles på; OCR språket. For å behandle et dokument som ikke er på brukerspråket ditt:

- gå til innstillinger (se avsnitt 7.13),
- naviger til tekstspråket,
- velg dokumentets språk,
- ta et bilde av dokumentet (eller behandle billedfilen i filutforskeren).

7.18 Endre til annen tilgjengelig stemme:

Det finnes flere tilgjengelige stemmer for hvert språk. Du kan innstille flere språk til å lese dokumentet og meldingene fra Leseren.

Innstillingene kalles "Message voice" (meldingstemme) og "Reading

voice" (lesestemme). Gå inn på og naviger gjennom innstillingene som beskrevet i avsnitt 7.13.

7.18.1 Meldingstemme:

Meldingstemmen er stemmen som brukes til Leser-responsene på tastetrykk og statusmeldinger (for eksempel "ekstern strømtilførsel har blitt frakoplet").

7.18.2 Lesestemme:

Lesestemmen er stemmen som brukes til opplesing av dokumenter. Normalt vil lesestemmen være en av tekstspråkets stemmer, men når oversettelse er aktivert vil denne stemmen være i brukerspråket. Meldingstemmen og lesestemmen kan stilles inn til å være den samme stemmen.

7.19 Endre lesehastighet:

Trykk inn tast 7 for Lydinnstillinger etterfulgt av Ned for å senke og Opp for å øke hastighet; eller

innstill lesehastigheten i Brukerinnstillinger, trykk inn Opp for å øke og Ned for å senke hastighet.

Trykk stjernetast for å gå ut av Lydinnstillinger eller Brukerinnstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

7.20 Endre lydstyrke:

Trykk tast 7 for Lydstyrke innstillinger etterfulgt av Ned for å senke eller Opp for å øke hastigheten; eller

innstill lydstyrken i Brukerinnstillinger, trykk av Opp for å sette opp og Ned for å sette ned lydstyrken.

Trykk stjernetast for å gå ut av Lydinnstillinger eller Brukerinnstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

7.21 Endre innstillinger for tekstnavigering:

Trykk inn tast 8 for tekstnavigeringsinnstillinger og trykk Opp eller Ned for å gå i gjennom valgene; eller

Innstill tekstens leselengde ved å gå til Tekstnavigeringsinnstillinger under Brukerinnstillinger.

Innstillinger for tekstnavigering inkluderer:

- les per side,
- lese per paragraf,
- lese per setning,
- lese per linje,
- lese per ord,
- lese per bokstav.

Trykk stjernetast for å gå ut av Tekstnavigeringsinnstillinger eller Brukerinnstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

Trykk Høyre eller Venstre mens du leser et dokument for å hoppe forover eller bakover etter å ha valgt Tekstnavigeringsinnstilling; trykk Høyre for forover og Venstre for bakover.

7.22 Endre skjerminnstillinger:

Trykk inn tast 9 for skjerminnstillinger og trykk Opp eller Ned for å gå i gjennom valgene; eller

innstill tekststørrelse eller skru skjermen av ved å gå til Skjerminnstillinger under Brukerinnstillinger og trykk Opp eller Ned for å gå i gjennom alternativene.

Skjermalternativene er:

- tekststørrelse, liten.
- tekststørrelse, middels.
- tekststørrelse, stor.
- tekstvisning, av.

Trykk stjernetast for å gå ut av Skjerminnstillinger eller Brukerinnstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

7.23 Endre orientasjon for skjerm og rulleknapp (se avsnitt 8.10):

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Enter, eller bruk stjernetast-9 snarveien, for tilgang til Brukerinnstillinger; deretter

Trykk Høyre for å finne Orienteringsmeldingen.

Trykk Opp eller Ned for å gå i gjennom følgende alternativer

- portrett,
- landskap,

- automatisk.

Hvis Orientasjonsinnstillingen endres fra portrett til landskap (eller fra landskap til portrett) må Mobil Leseren umiddelbart roteres til den nye orientasjonen slik at piltastene kan bli brukt som planlagt.

Trykk stjernetast for å gå ut av innstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

7.24 Endre innstillinger for kamerablits:

Juster kamerablitsinnstillingene ved å gå til Brukerinnstillinger og ved å trykke Høyre eller Venstre for å gå i gjennom alternativene.

Blitsinnstillinger inkluderer:

- alltid på,
- av,
- automatisk.

Trykk stjernetast for å gå ut av kamerablitsinnstillinger og tilbake til Klarmeldingen.

7.25 Lagre innstillinger i sekundærminnet:

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Ned for å finne "Lagre innstillinger"-meldingen, trykk deretter Enter.

7.26 Hente innstillinger fra sekundærminnet:

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Ned for å finne "Laste inn innstillinger"-meldingen, trykk deretter Enter.

7.27 Gjenopprette standardinnstillinger fra fabrikken:

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Ned for å finne "Gjenopprette standardinnstillinger fra fabrikken"-meldingen, trykk deretter Enter.

7.28 Aktiver tilleggs pakke:

Leseren har valgfrie funksjoner, som f.eks. tilleggspråk, som kan legges inn i den eksisterende installasjonen. Disse funksjonene leveres i en tilleggs pakke. For å aktivere tilleggs pakkene, trykker du inn venstre valgtast etterfulgt av Ned for å finne "Aktiver add-ons"

meldingen, trykk deretter inn Enter. Se avsnitt 12.4 for detaljerte instruksjoner.

7.29 Oppnå sekundærminnestatus og annen systeminformasjon:

Trykk inn venstre valgtast etterfulgt av Ned for å finne "Om programmet"-meldingen, trykk deretter Enter.

7.30 Oversett et dokument:

Oversettelse (valgfri/fremtidig funksjon) kan slås av og på med tast 6.

AVSNITT 8: FANGE OG LESE EN TEKST.

Begrepet "fange" viser til fotograferingsprosessen som gir et digitalt avtrykk av den trykte teksten som resultat. Så snart du har tatt bilde med Leserens kamera, blir det digitale bildet behandlet på flere måter for å fremme billedkvaliteten og konvertere resultatet til en audiell og visuell visning av teksten. Fange og lese tekst er Leserens mest grunnleggende og viktigste funksjon. Husk at kameraknappen (se avsnitt 4.3) må være åpen før du kan ta bilde. Kameraknappen er i åpen posisjon hvis du skyver den så langt til høyre som du kan når du har kameranlinen på telefonens bakpanel mot deg. Etter at du har bekreftet at kameranlinen er åpen, vil følgende avsnitt hjelpe deg til å oppnå de beste resultatene.

8.1 Ordne plasstilgjengelighet og material:

Leseren din har blitt designet slik at du kan ta den med deg over alt og bruke den i nesten hvilken som helst tenkelig situasjon. Uansett kan kameraets ytelse påvirkes av ting det ser, inklusive omliggende bakgrunnsfarger og mønster på leseflaten. Hvis mulig, vil et ryddet sted for plassering av måldokumentet på en jevn (helst sort) kontrasterende bakgrunn helt uten mønster, optimisere ytelsen.

8.2 Oppstilling av bildet:

Plasser teksten du ønsker å lese på en leseflate foran deg og sett Leseren i målobjektets midtpunkt. Løft så Leseren til et planum omtrent 30 cm over målet. Det er viktig for Leseren å være nær

teksten men målets fire kanter må fremdeles kunne ses. En distanse på 40 cm eller mer mellom Leseren og dokumentet er vanligvis for mye og vil ofte øke mengden uleselig tekst. Er distansen mellom Leseren og målet mindre enn 30 cm vil det ofte føre til avkuttet tekst. Vennligst merk deg at bilder av små dokumenter, som forretningskort, kan tas fra mye mindre avstander enn 30 cm da de fire kantene vil falle innenfor billedrammen. Det vil hjelpe å ha Leseren oppstilt slik at bilder av små gjenstander, som forretningskort, plasseres i midten av bildet slik at målobjektet fremheves og bakgrunnsforstyrrelsene blir minimale under billedbehandlingen. Å holde Lesernivået over dokumentet er også meget viktig. Tren med øvelsessiden som følger med Leserpakken for å lære om distanser og plassering av Leseren over siden for å oppnå aller best resultat.

8.3 Oppnå en synsfeltsrapport (kun knfbLeser Mobil):

Synsfeltsrapporten er en valgfri prosedyre som er uttenkt for å hjelpe deg med oppstilling av bilde for å fange tekst. Hold Leseren over måldokumentet som beskrevet i avsnitt 8.2 og trykk Opp for å høre rapporten. Merk deg at Leseren vil ta et bilde at måldokumentet men må fremdeles holdes i stabil posisjon over dokumentet inntil du trykker Ned for fange bilde til lesing. Det er ideelt, men ikke grunnleggende, at synsfeltsrapporten sier: "Alle fire kanter er synlige. Sytti prosent er fylt." For best resultat bør du bevege Leseren forsiktig for å prøve ut treffsikkerheten din hvis nødvendig, og trykke Opp igjen for å sjekke resultatet. Denne prosedyren kan gjentas flere ganger for å oppnå den beste oppstillingen før bildet tas. Uansett hvilke spesifikk rapport du mottar, bør målet ditt være å bevege og holde Leseren så nære målobjektet som mulig så lenge dokumentets fire kanter holdes innenfor billedrammen. Dette vil normalt være 30 cm over en standard A4 side og noe nærmere for mindre dokumenter.

8.4 Bruk kamerasøkeren til å se måledokumentet på skjermen:

Kamerasøkeren gir de som kan bruke det et visuelt alternativ for oppstilling av Leseren . Trykk tast 3 for å skru kamerasøkeren på og trykk tast 3 igjen, eller simpelthen trykk nedtasten for å ta et bilde og skru kamerasøkeren av.

8.5 Ta bildet:

Trykk Ned for å ta bildet og hold Leseren stødig i to sekunder inntil lukkeren smekker til. Leseren kan da beveges i hvilke som helst posisjon mens tekstbehandlingen pågår.

Trykk stjernetast for å annullere mens bilde er under behandling, og trykk inn stjernetasten igjen, etter "behandling annullert" meldingen, for å gå tilbake til Klarmeldingen.

8.6 Lese den audielle og visuelle teksten:

Hvis billedbehandlingen ikke annulleres, bør tekstbehandlingen vanligvis begynne omtrent 20 sekunder etter knipset. Dette skjer automatisk mens billedbehandlingen fullføres.

8.7 Tekstnavigering:

Trykk Høyre for å hoppe forover, eller Venstre for å hoppe bakover, med den valgte innstillingen for tekstnavigering (se avsnitt 7.21 for innstillinger for tekstnavigering). Tekstnavigering vil ikke fungere mens billedbehandlingen pågår.

8.8 Lagre tekst:

All fremlagt tekst kan lagres etter avsluttet behandling. Ikke lagret tekst kan leses inntil et nytt bilde blir tatt. Trykk tast 5 én gang for å lagre et dokument og to ganger for å lagre dokumentbilde.

8.9 Endre fremstilling av format:

Trykk tast 4 for å behandle et fanget bilde og fremstille teksten i det alternative tilgjengelige formatet; formatene er:

- bøker, artikler, og etiketter,
- kvitteringer og memos.

Bruk bøker, artikler og etiketter for tekst med kolonner, komplekse formater eller der teksten er trykket på en krummet overflate (inklusive den krummede delen av en side nær bokryggen).

Bruk kvitteringer og memos for teksten fra venstre til høyre i en lineær, topp til bunn fremstilling.

8.10 Endre orientasjon for skjerm og rulleknapp:

Bruk av Leserens landskap i stedet for portrettorientasjon kan øke linjelengden på teksten som vises på skjermen. Orienteringen kan fastsettes som portrett eller landskap, eller den kan endres i all hast med rotering av Leseren ved bruk av autoinnstilling. Hvis orientasjonen endres fra portrett til landskap med skjermen på venstre side og tastene på høyre, endres også venstre piltast til Ned, Opp og Ned endres til Høyre og Venstre, og Høyre endres til Opp.

Endre orientasjon under Brukerinnstillinger som beskrevet i avsnitt 7.23. Merk at Mobil Leser telefonen må roteres umiddelbart for å kunne bruke piltastene i den riktige retningen så snart et nytt alternativ er valgt.

Autoinnstillinger krever følgende spesifikke bevegelser for å endre orientasjonen. Hold Mobile Leser telefonen i et parallelt nivå med et bord eller et disk; Roter telefonen 90 grader mot venstre slik at skjermen vil være til venstre og tastene på høyre side; og til slutt, med en forsiktig og jevn bevegelse, hell Mobil Leser telefonen pependikulært mot overflaten og hold den der til orientasjonen automatisk veksles. Endringen vil vises på skjermen mens bilde roterer. Det vil bli gitt en muntlig bekreftelsesmelding om piltastenes orientasjon. Gjenta telefonprosedyren hvis nødvendig inntil orientasjonen endres.

Sett orientasjonen til en av de faste innstillingene (portrett eller landskap) for å unngå uplanlagte endringer når Mobil Leser telefonen beveges.

AVSNITT 9: GJENKJENNE OG ORGANISERE DOLLAR (kun knfbLeser Mobil).

9.1 Oppnåelse av pålydende:

Trykk inn 0-tasten for å ta et bilde av dollaren så vil pålydende bli oppgitt automatisk. Hold en seddel omtrent 30 cm unna og orientert i vertikal retning mot Leseren eller , for best resultat, plasser seddelen på en jevn flate ved bruk av vertikal orientasjon.

9.2 Oppnåelse av kvitteringsorientering:

Trykk firkanttast etterfulgt av 0-tasten for kvitteringsorientasjon, som for eksempel "Bildet roterer mot venstre, kvitteringen står opp ned". Denne funksjonen er spesielt viktig i sortering av dollar til bruk i automatiske transaksjonsautomater.

AVSNITT 10: PRAKTISKE RÅD.

10.1 Bruk av treningssiden:

Tren med øvelsessiden som følger med Leserpakken for å lære om distanser og plassering av Leseren over et standard A4 ark. Leseren din er programmert til å gi deg informasjon vedrørende avstand og orientasjon når den ser treningssiden. Leseren vil ikke lese teksten på treningssiden, i stedet, vil den gi deg avstanden mellom Leseren og treningssiden og Leserens orientasjon over sidens midtpunkt.

Leseren vil da forklare deg hvordan du bør bevege deg for å oppnå best resultat, den kan foreslå at du beveger opp eller ned, til venstre eller høyre, forover eller bakover. Å trene med denne siden vil gi deg bedre forståelse av hvordan det føles å holde Leseren i korrekt posisjon over siden. Her har du steg-for-steg instruksene:

Finn treningssiden: den er omtrent 18 cm ganger 25 cm på tungt matt papir med et avkuttet hjørne. Kuttet er rundt 1,5 cm langt. Selv om treningssiden er noe mindre enn et A4 ark, vil Leseren få informasjon om posisjonen som om siden var et A4 ark.

Plasser treningssiden på en ren og jevn overflate foran deg, bruk et solid (helst sort) tøyestykke for å oppnå best resultat.

Sett treningssiden i portrettorientasjon med hakket i øvre høyre hjørne.

Sett Leseren i kvittering og memos format. Gå til innstillinger; leseformat; velg kvitteringer og memos.

Hold Leseren rundt 25 cm over treningssiden og trykk Ned for å høre resultatene. Fortsett å holde Leseren over siden mens informasjonen om avstand og orientasjon oppgis. Hvis Leseren ikke svarer "treningsside oppdaget", kan det hende siden er i omvendt posisjon (opp/ned).

Flytt Leseren til anbefalt posisjon og prøv å ta et nytt bilde.

10.2 Bruk av synsfeltsrapporten for opplæring (kun knfbLeser Mobil):

Synsfeltsrapporten kan hjelpe deg til å stille opp bildene, men den hverken behandler eller gjenkjenner trykt tekst. Derfor, er informasjonen du mottar en generell oversikt over målobjektet, som først og fremst går etter dokumentets ytterkanter, billedstørrelsen etter rapport over prosentmengden som fyller skjermbildet, og roteringen av Leseren med hensyn til målet.

For å bruke synsfeltsrapporten, følg de oppgitte retningene i avsnitt 8.3. Tren på omplassering av Leseren og trykk Opp gjentatte ganger inntil Leseren sier "alle fire kanter er synlige". Det er ideelt hvis prosentmengden er fylt opp til 70 prosent eller mer så sant du bruker A4 som måldokument. Uansett er ikke tallet du hører helt nøyaktig. Derfor bør målet ditt være å bevege Leseren så nære måldokumentet som mulig samtidig som du holder alle fire kantene innenfor billedrammen.

Måldokumenter som er mindre enn en standardside kan fint leses, selv om mengden av skjerm som er fylt med bilde er langt under 70 prosent. Uansett vil bilde ofte behandles raskere hvis målet fyller midtpunktet i stedet for å falle utenfor. Et mål som fyller bildets midtpunkt vil minske omliggende bakgrunnsforstyrrelser og fremheve dokumentet som skal leses.

Merk deg at billedstørrelsen vil øke dess nærmere Leseren holdes målet og vil minske hvis du holder den lenger unna. Altså, større og mer nærliggende bilder krever endring av Leserens plassering over målet slik at alle fire kantene fortsetter å være synlige.

Merk deg også at Leserens vinkel (fremstilt som "orientasjon vedrørende siden") blir oppgitt i synsfeltsrapporten. Rotering av Leseren for å oppnå et lavt tall (som 0 grader for et portrettbilde, eller 90 grader for et landskapsbilde) kan være det beste, men er ikke absolutt nødvendig for nøyaktig behandling.

10.3 Oppnå det beste bilde:

Mens synsfeltsrapporten kan være nyttig, spesielt for trening, kan informasjonen noen ganger være misvisende og er absolutt ikke avgjørende for å oppnå bilder av høy kvalitet. Hvis du under trening ikke får Leseren til å se alle fire kantene på et standard A4 ark, selv etter å ha beveget Leseren fra den ene siden til den andre, fremover og bakover, prøv å heve den for å oppnå en høyere avstand fra målet. Dette vil minske billedstørrelsen men tillate kameraet å se målet fra en bredere vinkel. Når synsfeltet viser at alle de fire kantene er synlige, beveger du Leseren nærmere målet mens du holder den i midten slik at de fire kantene fremdeles kan ses. Ditt treningsmål bør være å oppnå størst mulig bilde med en rapport om at alle fire kantene er synlige. Å heve eller senke Leseren og bevege den forsiktig fra side til side mens du holder den rett (ikke skrått) over målet anbefales for å oppnå dette resultatet. Å øve med treningsiden slik at du får taket på den beste leseposisjonen over siden, anbefales også.

10.4 Bruk av kamerasøker:

Personer som kan se bildene gjennom skjermen vil kanskje skru på kamerasøkeren med tast 3 for et raskt blick på målet før bildet tas. Skjermen viser det Leseren ser. Dette kan være nyttig for å optimisere billedmengden (delen av skjermen som opptas av målteksten) og derav øke behandlingskvaliteten.

10.5 Tips for optimal ytelse:

Skarpe bilder er grunnleggende for optimal ytelse. Dette krever at Leseren holdes helt i ro etter at Ned-tasten er trykket for å ta bilde. Føler du at dette er et problem, bruk begge hender eller støtt albuene på leseflaten, så sant Leseren fremdeles holdes langt nok unna målet slik at de fire kantene er synlige. Avstanden fra målet kan påvirke

kvaliteten på tekstgjenkjennelsen betraktelig. De fleste, men ikke alle dokumenter bør holdes omtrent 30 cm fra Leseren . Leseren kan holdes nærmere dokumenter som er mindre enn en standard A4 side.

AVSNITT 11: HENTE LAGREDE FILER.

11.1 Lagre filer:

Tekst du har tatt bilde av kan lagres i Leserens minnekort og senere opphentes som forklart i dette avsnittet. Ulagret tekst vil fjernes så snart neste bilde blir tatt. Alternativer for lagring av filer er tilgjengelige under Brukerinnstillinger, som vist i avsnitt 7.15, og kan stilles til automatisk eller manuell. Det manuelle lagringsalternativet krever at du trykker tast 5 én gang for å lagre et dokument eller to ganger for å lagre dokumentet og det tilhørende bilde. Bruk av automatisk lagring er kanskje mer hensiktsmessig men kan også føre til forsinkelse av tekstfremstillingen etter at bildet er tatt.

11.2 Hente filer:

Bruk filutforskeren for å finne de lagrede filene dine. Filutforskeren tillater deg også å velge filer som skal åpnes for gjennomgåelse. Trykk tast 2 for tilgang, og start navigeringen gjennom katalogene (se avsnitt 7.11 for en liste over filutforskerens navigeringskommandoer).

11.3 Overføre lagrede filer:

Filer som er lagret i Leseren din kan bli overført til en kompatibel datamaskin ved bruk av kommunikasjonsprogrammet Nokia PC Suite (kontakt leverandøren din eller se i Nokia Nseries Bruerveiledning, Nokia N82 for PC for koplingsinstrukser). Det finnes en versjon av Nokia PC Suite tilgjengelig for blinde ved bruk av skjermleser programvare på www.blindsea.com, følg "Mobile Corner" lenken til tredje utgave og tredjepartsprogramvare.

Etter at telefonen og datamaskinen din er tilkopledd med Nokia PC installert på datamaskinen, kan du finne filene du har lagret i Leseren på Mobil Leser telefonens minnekort (ikke telefonkortet). Disse filene kan lokaliseres ved bruk av filbehandleren tilgjengelig i Nokia PC Suite. Uansett, for de som bruker skjermleser programvare, kan bruk

av Windows Utforsker, Min datamaskin eller et annet lignende program vise seg å være mer tilgjengelig for å lokalisere og gå inn i N82 katalogen og minnekortets underkataloger.

Minnekortets underkatalog som inneholder Leserens lagrede filer blir kalt "KLeser", som også har en underkatalog kalt "UserDir". Gå inn i KReader og UserDir for å nå frem til underkatalogene kalt "Reader dokumenter," "Reader bilder," og "Reader tekstfiler." Du vil finne akkurat de samme katalogene ved å gå inn i Leserens Filutforsker.

Filene som er lagret under Reader Tekstfiler, angitt med en TXT ekstensjon, er beregnet for bruk med andre datamaskiner, skrivere, Braille-noteringsenheter og punktskrivere. Filer som befinner seg i Reader Dokumenter inneholder markup-koder som kun er beregnet for bruk med Leseren din. Filer som er lagret i Reader Bilder er digitalbildene av målteksten din. Disse filene er nødvendige for å kunne utføre en visuell analyse for å finne ut hvorfor et spesielt dokument ikke leses som forventet.

Følg instruksene for Nokia PC Suite for å overføre filer fra Mobil Leser telefonen din til PC'en din; eller hvis du går inn i minnekortet gjennom Windows Utforsker, Min datamaskin eller andre lignende programmer, kan du overføre filene fra minnekortet til datamaskinen din ved bruk av standardprosedyrer for kopiering av filer fra en katalog til en annen.

AVSNITT 12: VEDLIKEHOLD OG OPPGRADERING AV LESEREN DIN.

12.1 Kamerablits og linse:

Nødvendigheten av å holde kamerablitsen og linsen rene og uten fingeravtrykk må fremheves. Blitsen og linsen sitter på bakpanelet til N82, like under skyveknappen som kontrollerer linsedekselet. Ved siden av linsedekselet, som du kan sette i åpen posisjon, er det plassert tynne plastfiltre kalt "polarisatorer" over både blitsen og linsen for å forbedre leseresultatene. Polarisatorene er spesielt viktige for å redusere glans forårsaket av lyset fra blitsen som speiles tilbake til kameraet fra en skinnende overflate.

Det må installeres en polarisator på Mobil Leser telefonen for å dekke kamerablitsen og en annen for å dekke linsen. Polarisatorene festes med den selvklebende baksiden som klistres godt fast på telefonens overflate, rundt både blitsen og linsen. Sørg for at hver polarisator blir rutinemessig rengjort med en myk tørr klut opp til flere ganger om dagen, avhengig av bruk. Du bør også sjekke polarisatorene under rengjøring for å forsikre deg om at de fortsatt sitter godt på plass og at de ikke har blitt forskjøvet. Forskjøvede polarisatorer vil føre til dårlige leseresultater da kameraet vil se bildet uklart.

Vennligst kontakt leverandøren din hvis du trenger hjelp til å installere eller oppnå reserve-polarisatorer. Leverandøren din er trent i justering og installering av polarisatorer.

12.2 BESKYTTENDE TELEFONVESKE:

Leseren selges med en tynn beskyttelse som holder polarisatorene rene og i riktig posisjon. Hvis telefonen din ikke har denne beskyttelsen bør du kontakte forhandleren din. Beskyttelsen dekker knappene, men de kan allikevel brukes fullt ut.

12.3 Programvareoppgraderinger:

Oppgraderinger til programvaren er en standardfunksjon i Mobil Leser telefonen din. De planlagte oppgraderingene vil forbedre ytelsen og tilføre nye funksjoner over tid. Dette vil hjelpe til å holde Leseren din oppdatert og best mulig egnet til å dekke behovene dine. Oppgraderinger inkluderer nye versjoner av programvarer og "funksjonspakker", som ekstra språk.

Installering av en oppgradering vil utføres på anmodning av leverandøren din eller du kan laste ned alle de nye programvareversjonene som annonseres ved å gå til oppgraderingsiden for programvarer på www.knfbreader.eu og følge de gitte instruksene.

Programvareoppgraderinger er komprimerte zip-filer som må dekomprimeres på datamaskinen din etter at nedlastingen er fullført. Når den er dekomprimert; programvarepakken inneholder en Nokia-

program installeringsfil som må åpnes for å kunne installere filene på telefonen etter at denne har blitt koplet til datamaskinen med den vedlagte USB-tilkoplingskabelen. Kontakt leverandøren din eller se i Nokia Nseries Brukerveiledning, Nokia N82 for koplingsinstruksjoner.

Merk deg at det også er nødvendig for installeringsprogrammene på Mobile Reader telefonen din å installere Nokia PC Suite kommunikasjonsprogrammet som beskrevet i avsnitt 11.3.1 og i avsnittet for PC-forbindelser i Nseries Brukerveiledning, Nokia N82. For de som bruker skjermleser programvare, finnes det en tilgjengelig versjon fra Nokia PC Suite på www.blindsea.com. Følg "Mobile Corner" lenken til tredje utgave og tredjepartsprogramvare.

Så snart den er installert på datamaskinen din, initieres Nokia PC Suite når som helst mens kabelen er koplet til mellom datamaskinen din og USB-porten på telefonen.

Med datamaskinen din koplet til Mobil Leser telefonen din gjennom den vedlagte USB-kabelen og Nokia PC Suite, går du videre med installeringen av Lesers nye programvare ved å trykke Enter på navnet til Nokia installeringsfilen som følger med nedlastingspakken, trykk deretter Enter igjen for å bekrefte at du ønsker å installere programvaren. Fra dette punktet og videre, vil installeringen fortsette automatisk med periodiske oppfordringer på telefonen om å trykke inn den venstre valgtasten for å gi bekreftende svar.

Programvareinstalleringen er fullført når telefonen bekrefter dette og går tilbake til telefonens åpningsskjerm. Nå er du klar til å bruke Leseren med dens oppgraderingsmuligheter. Da, og når Leseren befinner seg på Klarmeldingen kan du verifisere at programvaren har blitt oppdatert ved å trykke VENSTRE valgtast etterfulgt av Ned for å finne "Om programmet", trykk deretter Enter.

12.4 Legge til ekstra språk:

Leseren er i stand til å lese dokumenter på mange forskjellige språk. For å lese på et språk som ikke er brukerspråket ditt (se avsnitt 7.17.1), må en ekstra språkpakke for tekstspråket (se avsnitt 7.17.2) installeres. Språkpakker kan installeres og aktiveres av forhandleren

din, eller du kan utføre installeringen selv etter beskrivelsen i avsnitt 12.3, oppgraderinger av programvare. Etter at alle ønskede språkpakker er installert, må de aktiveres.

For å aktivere språkpakker, start Leseren, gå til alternativer, aktiver "add-on". Leseren vil gi deg en "add-on" kode. Kontakt forhandleren din for en samsvarende aktiveringskode. Følg instruksene som uttales i aktiveringsmeldingen for å føre inn aktiveringskoden du fikk av din autoriserte forhandler, så bør Mobil Leser programvaren din fungere. For å bekrefte, trykk tast 7, deretter venstre for tekstspråk. Du bør nå kunne se alle språkene du har installert i tillegg til brukerspråket ditt.

AVSNITT 13: BEGRENSET GARANTI.

Mobil Leser programvaren inkluderer de garantivilkårene som er fremsatt i Sluttbrukerlisensen, og utvides ikke til andre særegenheter og funksjoner av Mobil Leser telefonen din enn Mobil Leser produktet kjøpt av en autorisert leverandør av K-NFB Reading Technology. For støtte og garantiservice, vennligst ring leverandøren din eller kontakt K-NFB Reading Technology Inc.

- Send en e-post anmodning til: support@sensotec.be
- Ring Sensotec for teknisk støtte på: +32 50 40 47 47
- Besøk vår nettside på: www.knfbReader.eu
-
-
-
-
-
-
-